

TRONDHEIM KOMMUNE

Selsbakk skole

19. september 2017

Års- og vurderingsplan
Kristendom, religion, livssyn og etikk
Selsbakk skole 9.trinn

Kompetansemål

Kristendom

Hovedområdet kristendom omfatter kristendommen i historisk perspektiv og hvordan kristendommen blir forstått og praktisert i verden og i Norge i dag, Bibelen som kilde til kulturforståelse og tro og kristendommens betydning for samfunn og kultur. På området skal ulike tradisjoner og kirkesamfunn innenfor kristendommen behandles.

1. forklare særpreget ved kristendom og kristen tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende forskjeller
2. finne fram til sentrale skrifter i Bibelen og forklare forholdet mellom Det gamle og Det nye testamente
3. drøfte utvalgte bibeltekster fra profetene, den poetiske litteraturen og visdomslitteraturen, et evangelium og et Paulus-brev og forklare særpreg og hovedtanker i disse
4. drøfte ulike syn på Bibelen
5. innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange kristne
6. gjøre rede for viktige hendelser i kristendommens historie fra reformasjonen til vår tid i Norge og i verden og for kristendommens stilling i dag
7. forklare hovedtrekk ved romersk-katolsk, ortodoks og protestantisk kristendomstradisjon
8. gi en presentasjon av Den norske kirke, læstadianisme og samisk kirkeliv
9. gi en oversikt over andre frikirkesamfunn og kristne bevegelser, herunder pinsebevegelsen
10. drøfte kristendommens betydning for kultur og samfunnsliv
11. utforske kristendommens stilling og særpreg i et land utenfor Europa og drøfte spørsmål knyttet til kristen misjon, humanitært arbeid og økumenisk virksomhet
12. beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til kristendommen

Jødedom, islam, hinduisme, buddhisme, annet religiøst mangfold og livssyn

Hovedområdet jødedom, islam, hinduisme, buddhisme og livssyn omfatter disse religioner og utvalgte livssyn i historisk perspektiv, deres skriftradisjoner som kilde til kulturforståelse og tro, og hvordan disse religioner og livssyn blir forstått og praktisert i verden og i Norge i dag. På ungdomstrinnet skal dette hovedområdet også gi innblikk i andre religioner og livssyn som er representert i Norge, og i annet religiøst og livssynsmessig mangfold.

13. forklare særpreget ved jødedom og jødisk tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende forskjeller
14. drøfte utvalgte tekster fra jødisk skriftradisjon
15. innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange jøder
16. gi en oversikt over mangfoldet i jødedommen, viktige historiske hendelser og jødedommens stilling i Norge og verden i dag
17. beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til jødedommen
18. forklare særpreget ved islam og islamsk tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende forskjeller
19. drøfte utvalgte tekster fra islamsk skriftradisjon
20. innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange muslimer
21. gi en oversikt over mangfoldet i islam, viktige historiske hendelser og islams stilling i Norge og verden i dag
22. beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til islam
23. forklare særpreget ved hinduisme og hinduistisk tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner; likhetstrekk og grunnleggende forskjeller
24. drøfte utvalgte tekster fra hinduistisk skriftradisjon
25. innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange hinduer
26. gi en oversikt over mangfoldet i hinduismen, viktige historiske hendelser og hinduismens stilling i Norge og verden i dag
27. beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til hinduismen
28. forklare særpreget ved buddhisme og buddhistisk tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende forskjeller
29. drøfte utvalgte tekster fra buddhistisk skriftradisjon
30. innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange buddhister
31. gi en oversikt over mangfoldet i buddhismen, viktige historiske hendelser og buddhismens stilling i Norge og verden i dag
32. beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til buddhismen
33. forklare hva livssyn er, og vise hvordan livssyn kommer til uttrykk på ulike måter
34. forklare særpreget ved livssynshumanisme i forhold til religioner og andre livssynstradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende forskjeller
35. drøfte ulike tekster som presenterer livssynshumanisme, og diskutere aktuelle spørsmål som opptar livssynshumanister
36. gi en oversikt over mangfoldet i humanistisk livssynstradisjon, viktige historiske hendelser og livssynshumanismens stilling i Norge og verden i dag
37. gjenkjenne og beskrive humanistiske ideer og verdier i kunst, arkitektur og musikk
38. beskrive hovedtrekk ved et livssyn utenom livssynshumanismen
39. presentere eksempler på religionskritikk fra ulike livssynstradisjoner
40. samtale om og forklare hva religion er, og vise hvordan religion kommer til uttrykk på ulike måter

41. vise evne til dialog om religions- og livssynsspørsmål og vise respekt for ulike religioner og livssyn
42. diskutere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn
43. innhente informasjon om og finne særtrekk ved noen religions- og trossamfunn lokalt og nasjonalt, herunder sikhisme, Bahá'í-religionen, Jehovas vitner og Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige
44. gjøre rede for nye religiøse bevegelser og samtale om ulike former for nyreligiøs og naturreligiøs praksis, herunder urfolks naturreligion
45. utforske religioners stilling og særpreget i et land utenfor Europa med og uten digitale verktøy

Filosofi og etikk

Hovedområdet filosofi og etikk omfatter filosofisk tenkemåte og etisk refleksjon. Noen sentrale filosofer inngår, og grunnleggende livsspørsmål, moralske verdivalg og etiske begrunnelser står sentralt. Området omfatter også holdninger og aktuelle etiske problemstillinger i barns og unges liv, i lokalsamfunnet og i den globale verden. Innenfor hovedområdet behandles sammenhenger mellom etikk, religion og livssyn.

46. presentere noen betydningsfulle filosofer og diskutere deres ideer
47. reflektere over filosofiske temaer knyttet til identitet og livstolkning, natur og kultur, liv og død, rett og galt
48. gjøre rede for begrepene etikk og moral og bruke etisk analyse med utgangspunkt i grunnleggende etiske tenkemåter
49. føre dialog med andre om sammenhenger mellom etikk, religioner og livssyn
50. drøfte etiske spørsmål knyttet til menneskeverd og menneskerettigheter, likeverd og likestilling, blant annet ved å ta utgangspunkt i kjente forbilder
51. drøfte verdivalg og aktuelle temaer i samfunnet lokalt og globalt: sosialt og økologisk ansvar, teknologiske utfordringer, fredsarbeid og demokrati
52. reflektere over etiske spørsmål knyttet til mellommenneskelige relasjoner, familie og venner, samliv, heterofili og homofili, ungdomskultur og kroppskultur
53. reflektere over forholdet mellom religion, livssyn og vitenskap
54. vise respekt for menneskers tros- og livssynsoppfatninger, ritualer, hellige gjenstander og steder

****I kolonnen «Vurdering» finnes eksempler på vurderingsformer som kan benyttes. Elevene deltar fortrinnsvis i valg av metode/vurdering innen det enkelte tema. At eleven vurderer sitt eget arbeid/egen prestasjon inkluderes uavhengig av metode/vurderingsvalg.***

Mnd	Uke	Tema	Mål (fra Kunnskapsløftet)	Litteratur/ ressurser	*Vurdering (hvordan)	Kjennetegn på høy måloppnåelse (Udir)
Au gu st	34	Konfirmasjon		Ung.no	Fagartikkel om konfirmasjon	
	35				Samtaler i timene	
Se pt em be r	36	KRISTENDOM: Hva er kristendom?	1.forklare særpreget ved kristendom og kristen tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende forskjeller 2.finne fram til sentrale skrifter i Bibelen og forklare forholdet mellom Det gamle og Det nye testamente 3.drøfte utvalgte bibeltekster fra profetene, den poetiske litteraturen og visdomslitteraturen, et evangelium og et Paulus-brev og forklare særpreg og hovedtanker i disse	Horisonter 9	Eksempler: - Muntlig aktivitet i timen; grupper og klassesamtaler - Gruppearbeid med presentasjon - oppgaver - Skriftlig prøve - Oppgaver - Skrive sammendrag og sammenligninger	<ul style="list-style-type: none"> - Kunne innhente, sammenfatte og presentere informasjon om aktuell religion eller livssyn på en presis og selvstendig måte. - Kunne beskrive særpreg og sammenligne religioner og livssyn på en presis og nyansert måte. - Kunne forklare fagbegrep og bruke disse selvstendig. - Kunne vise respekt for andre menneskers tros- og livssynsoppfatninger.
	37	Jesus og evangeliene		Under samme himmel 2, s.201-210		
	38	<i>Særtrekk</i>		KRLE-boka, 8-10		
	39	Spørsmål som opptar mange kristne		Nettressurser		
	40			Store spørsmål 9		
42						
Ok to be r	43					

No ve m be r	44	FILOSOFI OG ETIKK: Kristen misjon Humanitært arbeid Menneskeverd	5.innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange kristne 11.utforske kristendommens stilling og særpreg i et land utenfor Europa og drøfte spørsmål knyttet til kristen misjon, humanitært arbeid og økumenisk virksomhet		- Prosjekt/grup pearbeid - Dramatisering Plakat	
-------------------------------------	----	---	--	--	--	--

de se m be r	45	Menneske- rettigheter	50.drøfte etiske spørsmål knyttet til menneskeverd og	<p><i>FN:</i> http://www.fn.no/</p> <p><i>Amnesty:</i> http://www.amnesty.no/</p> <p>SOS-barne byer (undervisningsmaterie)</p> <p>Aktuelle filmer: <i>He named me Malala, Saras nøkkel Den grønne sykkelen Mandela</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kunne forklare fagbegrep og bruke disse selvstendig. - Kunne si sin mening om et tema og argumentere selvstendig for et syn i en sak
	46		menneskerettigheter, likeverd og		
	47		likestilling, blant annet ved å ta		
	48	<i>FN</i>	utgangspunkt i kjente forbilder		
	49	<i>Menneskerettig hets- forkjempere</i>			
		<i>Likestilling</i>	51.drøfte verdivalg og aktuelle temaer i samfunnet lokalt og globalt: sosialt og økologisk ansvar, teknologiske utfordringer, fredsarbeid og demokrati		
		<i>Likeverd</i>			

	50	JUBILEUMSUKER - SELSBAKK 40 ÅR!				
	51					
De se m be r/j an ua r	52	JULEFERIE				
ja nu ar	1	Hva er hinduisme?	23.forklare særpreget ved hinduisme og hinduistisk tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner; likhetstrekk og grunnleggende forskjeller	Horisonter 9	- Skriftlig prøve	- Kunne innhente, sammenfatte og presentere informasjon om aktuell religion eller livssyn på en presis og selvstendig måte.
	2	<i>Særtrekk</i>			- Leverer tekst/plakat om gud/gudinne	- Kunne beskrive særpreget og sammenligne religioner og livssyn på en presis og nyansert måte.
	3	<i>Historie og utbredelse</i>	24.drøfte utvalgte tekster fra hinduistisk skrifttradisjon	Undersammehimmel2, s.201-210		
		<i>Tekster</i>	25.innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange hinduer	RLE-boka, 8-10		- Kunne forklare fagbegrep og bruke disse selvstendig.
		<i>Kunst, arkitektur og musikk</i>	26.gi en oversikt over mangfoldet i hinduismen, viktige historiske hendelser og hinduismens stilling i Norge og verden i dag	Nettressurser		- Kunne vise respekt for andre menneskers tros- og livssynsoppfatninger

			27.beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til hinduismen			
Februar	4	Religionskritikk <i>Kultur vs. religion</i>	39.presentere eksempler på religionskritikk fra ulike livssynstradisjoner	Undersammehimmel2 Horisonter 9 RLE-boka, 8-10	<ul style="list-style-type: none"> - Oppgaver til film - Diskusjoner felles i klasse - Case-diskusjoner i klasse/grupper 	<ul style="list-style-type: none"> - Kunne si sin mening om et tema og argumentere selvstendig for et syn i en sak - Kunne lytte til andres meninger og stille spørsmål til videre diskusjon. - Kunne vise respekt for andre menneskers tros- og livssynsoppfatninger. - Kunne gi en selvstendig fremstilling av forhold som oppstår mellom religion, livssyn, vitenskap, samfunn. - Kunne vise respekt for andre menneskers tros- og livssynsoppfatninger. - Kunne si sin mening om et tema og argumentere selvstendig for et syn i en sak
	5	<i>Religion vs. vitenskap</i>	42.diskutere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn	Filmer: <i>Den grønne sykkelen</i>		
	6	<i>Religion i møte med samfunn</i>	53.reflektere over forholdet mellom religion, livssyn og vitenskap	<i>Musikkvideo:</i> <i>M.I.A:</i> https://www.youtube.com/watch?v=2uYs0qJD-LE		
	7					

8		VINTERFERIE					
Ma rs	9	RELIGION OG LIVSSYN/ MANGFOLD:	43.innhente informasjon om og finne særtrekk ved noen religions- og trossamfunn lokalt og nasjonalt, herunder sikhisme, Bahá'í-religionen, Jehovas vitner og Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige	NRK nett-tv På tro og Are:	Jobbe selvstendig med oppgaver	<ul style="list-style-type: none"> - Kunne forklare fagbegrep og bruke disse selvstendig. - Kunne innhente, sammenfatte og presentere informasjon om aktuell religion eller livssyn på en presis og selvstendig måte. - Kunne vise respekt for andre menneskers tros- og livssynsoppfatninger. - Delta aktivt i samtaler og diskusjoner rundt tekster fra ulike religioner og livssyn. 	
	10	Særtrekk ved noen trossamfunn, herunder:		Sikhisme			
	11	<i>Sikhisme</i>		Mormonkirken			Kort oppsummerende prøve - avkryssingsprøve
	12	<i>Bahai</i>		Horisonter10			
		<i>Jehovas vitner</i>		Undersammehimmel 2			
	<i>Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige</i>	RLE-boka, 8-10					
	13	PÅSKEFERIE					
Ap ril	14	Hva er jødedom? <i>Særtrekk</i>	13.forklare særpreget ved jødedom og jødisk tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende forskjeller 14.drøfte utvalgte tekster fra jødisk skrifttradisjon	<i>Horisonter 8/10</i> <i>Under samme himmel 2</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Skriftlig prøve - Oppgaver og diskusjon til film 	<ul style="list-style-type: none"> - Kunne forklare fagbegrep og bruke disse selvstendig. - Kunne beskrive særpreg og sammenligne religioner og livssyn på en presis og nyansert måte. 	

	<p>15 16 17</p>	<p><i>Historie og utbredelse</i></p> <p><i>Tekst fra Tora</i></p> <p><i>Kunst, arkitektur og musikk</i></p>	<p>15.innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange jøder</p> <p>16.gi en oversikt over mangfoldet i jødedommen, viktige historiske hendelser og jødedommens stilling i Norge og verden i dag</p> <p>17.beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til jødedommen</p>	<p><i>RLE-boka, 8-10</i></p> <p>Historisk byvandring (jødenes historie i Trondheim)</p> <p>Aktuell film: <i>Schindlers liste</i></p> <p>Dokumentar <i>Trikken til Auschwitz</i></p> <p>Nettressurs: www.himmeljord.no</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Delta aktivt i samtaler og diskusjoner rundt tekster fra ulike religioner og livssyn. - Kunne innhente, sammenfatte og presentere informasjon om aktuell religion eller livssyn på en presis og selvstendig måte. - Kunne vise respekt for andre menneskers tros- og livssynsoppfatninger.
--	-------------------------	---	--	--	--	--

Mnd	Uke	Tema	Mål (fra Kunnskapsløftet)	Litteratur/ ressurser	Vurdering (hvordan)	Kjennetegn på høy måloppnåelse (Udir)
Ap il	18 19 20 21	Hva er islam? <i>Særtrekk</i> <i>Tekst fra Koranen</i> <i>Historie og utbredelse</i> <i>Tekst</i> <i>Kunst, arkitektur og musikk</i>	18.forklare særpreget ved islam og islamsk tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende forskjeller 19.drøfte utvalgte tekster fra islamsk skrifttradisjon 20.innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange muslimer 21.gi en oversikt over mangfoldet i islam, viktige historiske hendelser og islams stilling i Norge og verden i dag 22.beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til islam	<i>Under samme himmel 2</i> <i>Horisonter 8/10</i> <i>RLE-boka, 8-10</i> Besøk i Moské Nettressurs: Himmeljord.no	- Lage informasjonsfilm i grupper - Avkryssing sprøve -	- Kunne forklare fagbegrep og bruke disse selvstendig. - Kunne beskrive særpreg og sammenligne religioner og livssyn på en presis og nyansert måte. - Delta aktivt i samtaler og diskusjoner rundt tekster fra ulike religioner og livssyn. - Kunne innhente, sammenfatte og presentere informasjon om aktuell religion eller livssyn på en presis og selvstendig måte. - Kunne vise respekt for andre menneskers tros- og livssynsoppfatninger

--	--	--	--	--	--	--

Mnd	Uke	Tema	Mål (fra Kunnskapsløftet)	Litteratur/ ressurser	Vurdering (hvordan)	Kjennetegn på høy måloppnåelse (Udir)
Ju ni Ju ni	22	Sammenligne religioner og livssyn	1.forklare særpreget ved kristendom og kristen tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende forskjeller	Elevenes egne notater	Oppgaver: sammenligning og refleksjon	- Kunne forklare fagbegrep og bruke disse selvstendig.
	23	<i>Islam</i>	13.forklare særpreget ved jødedom og jødisk tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende forskjeller	Undersammehimmel 1/2/3	Muntlig presentasjon	- Kunne beskrive særpreg og sammenligne religioner og livssyn på en presis og nyansert måte.
	24	<i>Jødedom</i>	18.forklare særpreget ved islam og islamsk tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende forskjeller	Horisonter8/9/10	Plakat	- Delta aktivt i samtaler og diskusjoner rundt tekster fra ulike religioner og livssyn.
		<i>Hinduisme</i>	23.forklare særpreget ved hinduisme og hinduistisk tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner; likhetstrekk og grunnleggende forskjeller	RLE-boka 8.-10.trinn		
		<i>Buddhisme</i>	28.forklare særpreget ved buddhisme og buddhistisk tro som livstolkning i	Religionenes /livssyns. sider på nett: http://www.dmt.oslo.no/		
		<i>Livssyns-humanisme</i>				
		<i>Kristendom</i>				

		<p>Sammenligne religioner og livssyn.</p>	<p>forhold til andre tradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende forskjeller</p> <p>34.forklare særpreget ved livssynshumanisme i forhold til religioner og andre livssynstradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende forskjeller</p> <p>41.vise evne til dialog om religions- og livssynsspørsmål og vise respekt for ulike religioner og livssyn</p> <p>54.vise respekt for menneskers tros- og livssynsoppfatninger, ritualer, hellige gjenstander og steder</p>	<p>http://www.islam.no/</p> <p>http://www.buddhistforbundet.no/</p> <p>http://www.human.no/</p> <p>http://kirken.no/</p> <p>Horisonter sine nettsider: http://mml.gyldendal.no/flytweb/default.ashx?folder=7870&redirect_from_tibet=true</p> <p>www.religioner.no</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Kunne innhente, sammenfatte og presentere informasjon om aktuell religion eller livssyn på en presis og selvstendig måte. - Kunne vise respekt for andre menneskers tros- og livssynsoppfatninger.
--	--	---	---	--	--	---